

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izročijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenec“ obsojen.

Čast je največje blago človeka; v varstvo svoje časti se marsikdo celo ne ustraši hudodelstva dvoboja, marsikomu je čast celo dražja, kakor življenje — tako nekako je gospod predsednik porotnemu sodišču pri sobotni obravnavi proti »Slovenecu« začel svoj resumé ter jim s tem predočil važnost koraka, ki so ga storili obč. svetniki ljubljanski, mestni župan, ljubljanski državni poslanec in predsednica ter članice ženskega telovadnega društva, ki so v obrambo svoje časti se zatekli k porotnemu sodišču, dobro vedoč, da kdor svoje časti ne brani, je sploh nič nima.

Sodišče je urednikom duhovniškega lista užgalo na čelo sramotni pečat. »Slovenec« je bil zaradi častikraje zopet jedenkrat spoznan krivim in obsojen na zaslužno kazno.

Ta obravnava je bila jedna najznačilnejših, kar se jih je kdaj vršilo pred ljubljanskimi porotniki, kajti prav v tem procesu se je izkazala vsa nizkotnost, vsa hudobija, vsa podlost in zavrženost klerikalnega bojevanja, in človeka mora prešiniti največje zaničevanje za načela in ideje, ki se zastopajo s takimi sredstvi, in za tiste ljudi, ki dopuščajo rabo tacih ostudnih sredstev za politični boj.

Obravnava je pokazala, s kako brezvestnim in brezobraznim nasprotnikom moramo voditi politični boj. »Slovenec« je dolžil občinski svet in župana, da so goljufali in sleparili, da so kradli občinski denar, da so upeljali prostitucijo, katero so vendar-le uredili in postavili pod zdravniško kontrolo; ljubljanskega državnega poslanca je »Slovenec« predstavljal kot veleizdajalca in sovražnika cesarske hiše, naposled pa še občespoštovane dame zasramoval kot nekake vlačuge. Res, težko si je misliti grjega žurnalističnega lopovstva, kakor ga je storil »Slovenec«, glasilo kranjske duhovščine in njenega škofa.

Pravi značaj teh duhovniških atentov na čast in poštenje političnih nasprotnikov ter na čast in poštenje narodnih dam pa se najbolje spozna, ako se pomisli, da se »Slovenec« ni upal, nastopiti za svoje dolžitve dokaza resnice. Obljubil je bil sicer izrečno, čim je izvedel, da se ga hoče tožiti, a ko se mu je ponudila prilika, da spravi vse na dan, kar ve, da vse dokaže, kar je trdil, tedaj je to duhovniško glasilo zlezlo pod mizo.

»Slovenec« se dokaza resnice še nastopiti ni upal. V tem tiči dragoceno priznanje, da so ti blagoslovljeni ljudje vedomo in namenoma lagali, obrekovali in poštenim ljudem čast kradli, da stoje torej moralno na najnižji stopnji, na tisti stopnji, kakor zastupljevalci javnih studentov ali ljudje, katere imenuje Nemeč »gemeingefährliche Individuen«.

Kdor misli, da bo ta obsodba »Slovenca« količkaj spokorila, se grozno moti. Iz lista samega se lahko prepriča, da so okrog »Slovenca« zbrani nepoboljšljivi subjekti, ki hočejo z natelevanji in z zvijačami poravnati utis, katerega je naredila obsodba pri vseh ljudeh, ki imajo kaj vesti in kaj časti.

»Slovenec« se ni upal dokazati svojih trditev, ker je natančno vedel, da njegovih laži nihče ne more dokazati, da je proti tožiteljem nagromadil sama obrekovanja, neče pa obstati, da je storil sramotno lopovstvo in zato sumničji zaprisežene ljudske sodnike ter jih pavšalno dolži, da ne sodijo po vesti, po poštenju in po prepričanju, ampak s strankarskega stališča. Te napade se je »Slovenec« drznil vreči v obraz porotnikom, še predno so ti izrekli svoj verdikt. Porotniki so vendar organ vladarstva ter stoje kot taki pod varstvom § 300 kaz. zakona. In vendar jih je zamogel »Slovenec« v naprej sumničiti. To je toliko čudnejše, ker nas takoj z veliko vnemo zapečati, ako razkrijemo kako umazanost, na primer iz loškega samostana ali če količkaj trje

primemo ljubljanskega škofa zaradi njegovih političnih kozolcev. Sicer pa se kaže, da se moramo navaditi, da ravno sodniki ne vživajo tistega varstva, ki ga uživa vsak župnik ali kaplan. »Slovenec« je smel sramotiti preiskovalnega sodnika v goški aferi, smel je na nečuden način sramotiti člana prizivnega senata, ki so potrdili razsodbo kamniškega sodišča glede Žlindre — zakaj bi torej ne smel sramotiti porotnikov?!

Stališče, ki ga je zavzel »Slovenec« proti porotnikom, je najpriprostejše. Vsak hudodelec proglašja sodnike za krivične, sebe pa za nedolžnega, in tako je storil tudi »Slovenec«. Če to imponira njegovim ljudem, so moralno pač ravno tako »minderwertig« kakor list sam in tista ligurijanska moralka, po kateri se ravna.

Pri tem natelevanju na porotnike je »Slovenec« ušla beseda, ki jo moramo mimogrede omeniti. »Slovenec« pravi, da ne išče časti pred porotniki. Kdo je pa začel iskati čast pred porotniki? Ravno »Slovenec« in njegovi pristaši. Samo proti našemu listu so klerikalci vložili tekom zadnjih treh let 42 tožb. Zakleli so se bili, da hočejo naš list s tožbami ugonobiti, ali ko smo mi v preiskavi predložili svoj material, ko se je pokazalo, da imamo za svoje trditve tudi neovržne dokaze v rokah, so klerikalci kar po vrsti od tožb odstopili. Jedna sama tožba je prišla pred porotnike in še tedaj se je izkazalo, da nismo nikomur delali krivice, še tedaj smo tožbo ovrgli in bili oproščeni.

»Slovenec« natelevanje na porotnike pač ne bo omajalo zaupanje ljudstva v pravičnost in nepristranost ljudskih sodnikov, ampak še pomagalo, da bo ljudstvo značaj duhovniškega glasila še bolje spoznalo.

»Mi pa ostanemo, kakor smo bili« — v tem kulminira izjava, ki jo je priobčil »Slovenec« v tej zadevi minolo soboto. Glasilo kranjske duhovščine in ljubljanskega škofa razglasilo je z brezprimernim

cinizmom, da hoče, kakor doslej, tako tudi v naprej lagati, obrekovati in poštenim ljudem čast krasti. O tem tudi nič ne dvomimo, kakor smo prepričani, da bo škof duhovnikom redakterjem tega lista tudi v naprej pustil proste roke. Ti duhovniki-redakterji so sicer škofu dolžni brez-pogojno pokornost, in škof bi jim lahko ukazal, naj pišejo »Slovenca« v dostojnem tonu, po predpisih poštenja in pravičnosti, ali »Slovenčeva« izjava »mi pa ostanemo kakor smo bili« nam priča, da se škof te svoje oblasti ne posluži.

Z obsodbo duhovniškega lista sta dobila pravica in poštenje sijajno zadoščenje, »Slovenec« je pa ožigosan kot infamen obrekovalec. Vsem tistim, ki hočejo tak list še v naprej priznavati kot svoje glasilo, ne rečemo drugzega, kakor: »Sram Vas bodi!«

V Ljubljani, 10. decembra.

Koerberjevi načrti.

V »Mün. Allg. Ztg.« sporoča dunajski dopisnik — Koerberjevo trobilo — kakšne načrte za bodočnost ima ministrski predsednik. Vlada baje ne ve, ali naj zbornico razpusti ali naj krona izda manifest, s katerim naznani narodom države, da je za nekaj časa vpeljan absolutizem. Vpeljal bi se več let trajajoč provizorij, tekom katerega naj bi se boreče stranke pomirile in bi ustava zopet mogla funkcionirati. Položaj je sedaj še težji, ker so potrebna nujne rešitve razna vprašanja glede armade. Avstro-Ogrska bo morala zopet žrtvovati ogromne svote za svojo vojsko. Treba bo namreč že zopet novih topov, za katere bo treba šteti 150—200 milijonov. Tudi številu vojaških novincev bo treba povečati, kajti prebivalstvo se množi, vojaški kontigent pa ostaja vedno isti. S tem, da se vojaštvo pomnoži, pa bodo narasli izdatki za svrhu vojske še za 15 milijonov. Da se pokrijejo ti novi izdatki, bo treba novih davkov, na žganje, vožne listke itd.

LISTEK.

Udova.

Spisal Pavel Revín.

I.

(V prvem mesecu žalovanja.)

Gospod! Prejela sem pismo Vaše gospe matere, v katerem mi piše, da čutite napram meni iskreno sočutje. Bodite prepričani, da sem Vam za to jako hvaležna. Človek lažje prenaša svoje bolesi, ako ve, da ima iskrene prijatelje. Vaša gospa mama je bila toli ljubezniva ter me je povabila, da prebijem prve dneve svoje žalosti na njenem posestvu. Preverjena sem, da bi me čakali ondi ljubezen in prijaznost. Toda samo svoji žalosti hočem živeti, zato se temu ljubeznivemu povabilu ne morem odzvati.

Jaz sem svoj račun s svetom že sklenila. Ta svet me ne bo videl več, kot v črni obleki in s pajčolanom udove. Vse moje misli so pri njem, katerega ni več. Sprejmite moj pozdrav!

S posebnim spoštovanjem V. Z.

II.

(V drugem mesecu.)

Velespoštovani gospod!

Po Vaši vizitnici, katero ste pustili v mojem stanovanju, sem izvedela, da ste me hoteli posetiti. Hvala Vam lepa! Jako me je ganilo, da ste se potrudili

osebno k meni, da me tolažite. Ne jezite se, da Vas nisem sprejela in ker Vas niti ne morem sprejeti! Zdelo bi se, da sem, četudi le za trenotek, pozabila dragega pokojnika. Vse moje misli, vsi moji čuti so pri njem! Ali zato se Vam vendar zahvaljujem, ker ste imeli toli plemenit namen.

Vaša iskrena prijateljica V. Z.

III.

(V tretjem mesecu.)

Velespoštovani gospod in prijatelj!

Prav sedajle me je ustavila Vaša gospa mama. Njej na ljubo sem morala napraviti izjemo. Pa kako je ne bi, ko je tako ljubezniva! Dasiravno sem se trdno odločila, ostati v svoji samotji, sem sprejela vendar njen poset. Ah, kako dobro mater imate, dragi prijatelj! Zdi se mi, kakor da čujem še sedaj njene prirsčne besede! Da bi bila le že prej mogla govoriti z njo! Po njenem posetu se čutim hrabrejše in močnejšo.

Govorila mi je tudi o Vas in rekla, kako me obžalujete. Da se Vam zahvalim, Vam pišem te vrste. Ne morem Vam povedati, kako milo mi je Vaše sočutje. Bog Vam to poplačaj!

Samo tega Vas prosim, da ne mislite več na ubogo ženo, ki je svojo vlogo na tem svetu že odigrala. Spomlad mojega življenja je legla v grob z mojim možem. Sedaj se vidijo na mojem licu samo sledovi tuje in plakanja.

Vi ste še mlad; niste še izkusili gorja tega življenja. Uživate življenje, kakor le morete! Kaj bi imeli od razgovarjanja z nesrečno ženo? Postal bi še Vi melanholski! Z moje strani bi bilo greh, vlačiti druge osebe v svojo žalost. Iskreno Vas pozdravljam in dajem v duhu roko.

V. Z.

IV.

(V četrtem mesecu.)

Dragi prijatelj!

Pa bodi!... Udala sem se prošnjam Vaše gospe mama in ju spremila v X. Bila je toli ljubezniva, da ji nisem mogla odbiti ponudbe. Evo me torej tukaj z Vašo dobro materjo!

Okolica je krasna! Uživam idiličen mir, ki mi je tako potreben, da se nekoliko zberem. Kadar želim, pušča me Vaša mati samo.

Ali vendar nočem ostajati tu dalje časa. Gospa mama mi je povedala, da ste ji obljubili, priti k njej, ali to pot, da ste iz obzirnosti do mene ostali v Parizu. Iz obzirnosti do mene! Nečem, da bi Vam bila na poti.

Rekla sem že Vaši gospej materi, da radi mene ne ostajate v Parizu.

Oprostite mi, da sem svojo tugo prinesla tudi sem. Dolgočasili se bode v družbi blede, žalostne udove. Toda radi mene ne izpreminjajte svojih navad in običajev!

Vaša prijateljica

V. Z.

V.

(V petem mesecu.)

Dragi prijatelj!

Vidite, bila sem mož-beseda! Ko ste od tu odpotovali, sem Vam obetala, da Vam v kratkem pišem. Drage volje izpolnujem svojo obljubo.

Bili ste napram meni mnogo boljši in ljubeznivejši kot sem pričakovala. Hotela sem se Vas izogibati, misleča, da more bolno srce ozdraveti samo v samotji. Vi ste govorili prav, ko ste trdili nasprotno. Človek v resnici tako ublažuje svojo bolelost, ako jo deli z drugim. Najini razgovori so bili vedno obliž mojemu srcu in ublaživali resno trpkost mojih mislij. Bila bi nehvaležna, ako bi ne priznala tega. Vi ste iz ljubezni do bližnjega storili plemenito delo. Bojim se samo, da Vam ni bilo prijetno, razgovarjati se z zapuščenno, nesrečno ženo. Le to me še tolaži, da Vam ostanem na veke hvaležna. Nadejam se pa, da tudi Vam ne bo žal, da ste bili do mene tako dobri.

To sem Vam hotela povedati. Naj li je moja bolelost kolikoršnaki, vendarle znam ceniti pravega prijatelja. Prisegam Vam, da ne pozabim Vašega velikodušja, s katerim ste žrtvovali svoj čas ter me zabavali; nikdar ne pozabim onih Vaših mirnih, a vendar veselih besed, s katerimi ste me iztrgali iz moje žalosti, ki me je že skoraj docela uničila.

Vaša iskrena prijateljica

V. Z.

Ker se parlament brani dovoliti nove davke, si bo morala pomagati vlada sama. Doslej se je cesar Franc Jožef ustavljal vsaki radikalni izpremembi, prevratnosti v državi. Ker pa se gre sedaj za reformo vojske, za nove moderne topove in nove kadre, upa vlada, da se vladar vendar odloči za absolutizem. — Potemtakem se skriva sedaj Koerber in njega kabinet že za armado in za samega vladarja!

Razmere na Kitajskem.

Nehvaležnost je plačilo sveta tudi na Kitajskem. Dasiravno je deloval princ Tuan le po navodilih in v smislu cesarice vdove ter je v popolnem soglasju z vlado in dvorom povzročil revolucijo boksarjev in vojno, mora ostati Tuan v pregnanstvu in njegov sin, ki je bil določen prestolonaslednikom, je odstavljen. Reforme na Kitajskem se že naznanjajo. Po šolah se bodo učili tudi realije, zgodovina in zemljepis vsega sveta ter se bo s tem podrl kitajski zid, ki je oviral Kitajce v modernem napredku. Razmerje oblastev do Evropejcev se je jako izboljšalo in vse kaže, da se tudi na Kitajskem začneja svitati.

Vojna v Južni Afriki.

Predsednik Krüger je prejel v četrtek poročilo Bothe, da je v Transvaalu in v Oranju še vedno 16.000 Burov, ki se vojujejo. V Kaplandiji pa operira še 13 čet Burov. »Standard« javlja iz Pretorije, da kažejo razna znamenja, da so se Buri iznova začeli gibati. V Oranju se je pojavilo več oddelkov, katerih jednega poveljuje Dewet. Viljoen, Beyer in Badenhorst imajo na raznih krajih svoje čete. Zato pa ni čudno, da kliče angleško časopisje zopet na pomoč ter roti vlado, naj pošlje nemudoma novih čet v Južno Afriko, sicer se bo angleški vojski, katere je čim dalje manj, slabo godilo. Po Ameriki iščejo Angleži konj in mul, a tudi skozi Ljubljano in Celje tečejo vsak hip vlaki na Reko s konji za Južno Afriko. Angleži bodo pokupili po vsem svetu konje, a vzlic temu vojne vsaj do junija prihodnjega leta ne bo konec. Bruseljski listi poročajo, da se mirovna pogajanja še ne vršé, ker se Buri nečejo odpovedati svobodi in neodvisnosti svojih republik.

Obrtni shod v Ljubljani.

V veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani vršil se je včeraj popoldne shod kranjskih obrtnikov, na katerem se je razpravljalo o raznih stanovskih vprašanjih. Zbralo se je okolo tristo obrtnikov, večinoma z dežele, dočim je bilo ljubljansko obrtništvo razmeroma slabo zastopano.

V imenu pripravljalnega odbora otvoril je shod g. E. Franchetti iz Ljubljane, ki je pozdravil zbrane zborovalce, zlasti župana Hribarja, državne in deželne poslance, občinske svetnike in zastopnike trgovske in obrtniške zbornice ter izrazil željo, naj bi shod imel povoljen uspeh. Shod izvolil je potem g. E. Franchettija predsednikom, pekarskega mojstra Bizjaka prvim in lončarskega mojstra Apeta iz Rudolfovega drugim podpredsednikom, I. Kregarja in J. Habita pa zapisnikarjema.

O prvi točki dnevnega reda je poročal pasar Kregar. Razpravljal je o nedostatkih obrtnega reda ter zlasti o obrtni predlogi, s katero se bo v kratkem bavil državni zbor. Poročevalec pogrša v obrtnem zakonu določbe glede usposabljenja za gostilničarski obrt glede nedeljskega počitka itd. ter nasvetuje, naj obrtni shod sprejme naslednji resoluciji:

I. Obrtniki vojvodine Kranjske, zbrani dne 8. decembra 1901 v Ljubljani, strinjajo se popolnoma in v celem obsegu z nasveti, katere je stavila druga zveza obrtnih zadrug na Dunaju k premembi in dopolnitvi obrtnega reda.

II. Obrtniki vojvodine Kranjske, zbrani na javnem shodu dne 8. decembra 1901 v Ljubljani, pozivljejo c. kr. vlado, da premeni in dopolni obrtno predlogo po sklepih in nasvetih 6. obrtnega sestanka in in druge zveze obrtnih zadrug na Dunaju.

Obe resoluciji sta bili soglasno sprejeti. Glede obrtnega dela v prisilni delavnici in v c. kr. kaznilnicah poročal je g. E. Franchetti ter po obširnem utemeljevanju nasvetoval naslednjo resolucijo: »Udeleženci obrtnega shoda v Ljubljani obžalujejo, da c. kr. vlada, oziroma deželni zbor kranjski devoljuje, da se v kaznilnicah napravljajo velikoindustrialna pod-

jetja ter se na ta način dela vsem obrtom, zlasti pa čevljarjem, krojačem in mizarjem velika škoda. C. kr. vlada in deželni zbor kranjski se zatorej odločijo pozivljata, da nemudoma ustavita v kaznilnicah, oziroma v prisilni delavnici, vsakršno delo, katero pripada obrtnikom; kaznenci pa naj se porablajo za vodna ali cestna dela namesto laških delavcev, od katerih nima nobeden stan zaslужka in kateri tudi niso avstrijski davkoplačevalci.«

G. J. Turk nasvetoval je k tej resoluciji dodatek, naj se župan Hribar kot poslanec ljubljanskega mesta naprosi, da v tej resoluciji izražene želje zastopa v deželnem zboru. Nadalje so govorili gg. F. Tuma, Malovič in Lavtar ter g. Kregar, ki je nasvetoval, naj se izvoli deputacija, ki bi to resolucijo izročila predsedniku deželnega sodišča ter ob enem prosila od pomoči. Pri glasovanju bila je resolucija soglasno sprejeta, istotako tudi dodatna predloga g. Turka in Kregarja.

O organizaciji obrtnikov poročal je g. E. Franchetti ter je shod vsled njegovega predloga sklenil, da se ustanovi zaveza obrtnih zadrug za Kranjsko. V ta namen naj se izvoli odsek 10 členov, kateri ima sestaviti pravila, jih predložiti v odobrenje ter potem sklicati ustanovni shod, pri katerem se voli stalni odbor zaveze.

G. F. Tuma opozarjal je na veliko važnost organizacije obrtnikov ter naglašal potrebo obrtnega glasila, ki bi brez kake politične smeri zastopalo edino le stanovske koristi obrtnikov. V istem smislu so govorili še gg. Lavtar, Frančič in Malovič ter očitati političnim strankam, da se ne zmenijo za obrtnike. To očitanje zavrnil je župan Hribar ter opozoril na to, da sta deželni zbor kranjski kakor tudi občinski svet ljubljanski pospeševala koristi obrtnikov, kolikor je bilo v njunih močeh. Obrtnikom je treba resnega dela, prilagoditi se morajo novim razmeram; strojev ne spravi nikdo več iz sveta; s tem se mora računati. Treba je skupnega dela, treba obrtnih produktivnih zadrug. Če se bode delovalo v tem smislu, pomagalo se bode tudi malemu obrtu zopet na noge.

Pri glasovanju bila je resolucija glede organizacije obrtnikov soglasno sprejeta. V odsek, ki ima sestaviti pravila zaveze, pa so bili izvoljeni načelniki ljubljanskih obrtnih zadrug ter g. Arhar iz Št. Vida.

Po predlogu g. Kregarja sprejel je shod končno resolucijo, s katero se zahteva ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Ta resolucija izroči se po posebni deputaciji deželnemu predsedniku baronu Heinu.

Ker je bil s tem dnevni red končan, zaključil je predsednik ob petih popoldne shod.

Shod za vseučilišče.

Na shod, ki se je vršil v nedeljo 1. decembra, v »Mestnem domu« so došli še naslednji brzojavni pozdravi:

Idrija: Velikansko akcijo za ljubljansko vseučilišče v navdušenjem pozdravlja — idrijska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda.

Idrija: Naj skoraj stoji v Ljubljani slovensko vseučilišče! — Gasilno društvo.

Idrija: Z željo, da se opravičena zahteva današnjega shoda kmalu uresniči, se pridružuje — delavsko bralno društvo »Idrija«.

Idrija: Želeča Vam obilo uspehov kliče: Naprej do zmage! — hranilnica in posojilnica v Idriji.

Inomost: S prosvetom k slobodi kliče danes sabranj brači Slovincima — hrv. akad. društvo »Velebit«.

Kranj: Obilo uspeha želi manifestaciji zavednega ljubljanskega meščanstva — narodna čitalnica.

Kranj: Trkajmo toliko časa, da se nam bo odprlo. V duhu z Vami: Na zdar! — »Gorenjski Sokol«.

Kranj: Le v izobrazbi in prosveti tiči rešitev slovenskega naroda. Slava ideji narodnega vseučilišča! — Učiteljsko društvo.

Kranj: Da bi deca vzgojena domača ne pogršala več lastnega vseučilišča! — Moška podružnica Ciril-Methodove družbe.

Kranj: Bralno društvo v Kranju se v duhu udeležuje Vaše manifestacije in identifikuje Vaše težnje glede slovenskega vseučilišča s svojimi.

Kranj: Vaše zahteve so naše zahteve! Tudi slovenski jezik se mora slišati z vseučiliških stolic. — Na »Sokolovem« jour-fixu v Kranju zbrani zavedni meščani-Sokoli. Na zdar!

Kranj: Živela univerza! — Sodar, Zupančič, Salberger, Tičar, Krečič.

Kutjevo: Blagoslov božji radečim na osnuču slovenske univerze! — Krempfer, župnik; Springer, kapelan.

Št. Lenart: Živela misel za slovensko vseučilišče in Bog daj nje izvršitev! — Bralno društvo Sv. Ana v Slov. Gor.

Lesce: Živela jugoslovanska univerza v Ljubljani! kličejo — zavedni Lesčani.

Lesce: Brezniški naprednjaki Vam kličejo: Živeli borilci za jugoslovansko univerzo v Ljubljani!

Lipnik: Školský spolek v Lipniku pripojuje se s nadšenim k želosti o slovenskou universitu. — Dr. František Brzobohatý, předseda.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. decembra.

— **Čenjenim našim naročnikom.** Ker poteče koncem leta do malega vsem gg. naročnikom naročba na naš list, prilagamo danes vsem nakaznice v blagovoljno vporabo. Prilagamo pa zategadelj tako zgodaj, da se nam delo — ki ob novem letu ogromno narase — nekoliko porazdeli, ako se p. n. gg. naročniki poslužijo nakaznic pred novim letom, ter tudi lažje in točneje rešujemo dane naloge. Upravništvo »Slov. Narod«.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslale v nedeljo potom mestnega magistrata peticije na ministrstvo za uk in bogočastje občine: Cerklje pri Krškem, Šmartin pri Kamniku, Kapela in Sopot pri Brežicah, dalje: Krajni šolski svet v Lescah ter »Slovensko pevsko in bralno društvo Triglav« v Radovljici. Včeraj občine: Iška vas, Pijava Gorica, Vrbljenje, Vrhpolje pri Vipavi, Zminec pri Škofji Loki, Dragučevo pri Mariboru, Sv. Marjeta ob Pesnici in Bilje ter »Obrtna zadruga« v Novem mestu. Danes, v terek pa občine: Drtija, Kotredež, Št. Peter pri Novem mestu, Rudnik, Slap pri Vipavi, Godemarci, Ključarovci, Majšperg, Preska, Rogoznica in Dutovlje.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** odposlal je peticijo naravnost naučnemu ministrstvu na Dunaj občinski odbor doljenlogaški. — Prošnje so dalje odposlali: Občina Ponikva ob južni železnici, krajni šolski svet tam in »Slovensko kmetško društvo za šmarski sodni okraj«, poslednje po jugoslovanskem naprednem klubu. Tudi najsevernejše, to je »Mariborsko učiteljsko društvo«, pokazalo je 5. t. m., kako mu je na srca kulturni razvoj slovenskega naroda. Ob ogromni udeležbi in v navdušenjem je sklenilo, vposlati prošnjo za slovensko univerzo. Dalje so po poslancu Berkusu poslale peticije na državni zbor občinski zastop Petrovče v Savinjski dolini, krajni šolski svet in kmetijske društvo »Gospodar« istotam, potem krajni šolski svet v Libojah, občinski zastop Griže in krajni šolski svet istotam. Po poslancu dr. Ploju so poslali peticijo krajni šolski svet, bralno društvo in učiteljsko pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah.

— **Smešno strašilo v koruzi** moral je slavni zagovornik Poček pri zadnji porotni razpravi igrati. Vsaj »Slovenec« poroča tako: poslal je omenjenega minijaturnega zastopnika samo radi tega k razpravi, da se je takorekoč norčeval s porotniki. Norčeval se je iz njih z znano svojo izjavo, in norčeval tudi s tem, da je poslal k razpravi najsmošnejšega zagovornika, kar jih ima Ljubljana. In ta mož bil je pokoren sluga svojega delodajalca: kar se tiče smešnosti, je dosegel vse, kar se je dalo doseči. Pa tudi nadporotniki se je znosil, in — kakor poroča »Slovenec« — trdil jim je v obraz, da krivda ni dokazana, če tudi so porotniki izrekli se za krivdo. In trdil je celo, da je to olajšalna okolščina! In vse to zbranim porotnikom v obraz!

In zagovornika ni nikdo zavrnil, prej kot ne zategadelj, ker ga nikdo resnim ni smatral. In to po pravici!

— **Klerikalna zavijanja.** Naši klerikalci so veliki lažnjivci. Lagati znajo metodično in se pri tem ravna po posebnem sistemu, ki je v moralni teologiji sv. Alfonza Liguorija »znanstveno« razvit. Vsak dan prinaša nove dokaze, kako mojstrsko znajo klerikalci aplicirati liguorijanske nauke na vsakdanje življenje. Mi smo zadnjič poročali o tistem človeku, ki je v Stobu oskrnil vse polno nedoletnih deklic. Mož je bil klerikalec, kar so sploh vsi možje v Stobu, kamor ne hodi noben napreden list in kjer za napredno stranko še nikdar ni bil oddan noben glas. Mož je hodil redno v cerkev in k procesijam, k spovedi in na božjo pot, a vzlic temu razglašal »Slovenec« zdaj, da je bil liberal in socialni demokrat. Seveda ni v tem »Slovenčevem« pisanju nobene resnične besede. Pri klerikalcih velja od nekdanj načelo, da vsacega svojega človeka v tistem hipu zataje, ko jim postane nadležen in vselej proglašal dotičnega za liberalca ali socialnega demokrata. Poštena stranka bi rekla: Mož je res stal v naših vrstah, a za njegove grdobije nismo mi odgovorni. Klerikalci pa ne govorijo tako, ravno ker niso poštene, ampak pravijo: Mož ni bil naš, mož je bil liberal in socialni demokrat. Prav tako so postopali tudi tedaj, ko sta jim dva dečka, jeden iz Katoliške tiskarne, drugi iz šenklaškega farovža, tik pred občinskimi volitvami izkazala veliko uslugo ter razbila podobo matere božje pod Rožnikom. Tudi tedaj so upili, da sta ta dva liberalca in socialna demokrata, dasi je bilo to ravno tako neresnično, kakor je neresnična trditev, da stobski skrunitelj otrok ni bil klerikalec. Ta skrunitelj je bil pristen klerikalec in se ga klerikalna stranka ne otrese, naj ga tudi trikrat na dan zataji.

— **»Unio Catholica«.** Prijatelj našega lista nam piše o tej famozni zavarovalni družbi: »Unio Catholica« je vagoniji. Dolgo ne more umreti. Prejela je sicer papežev blagoslov, a tudi ta je ne more podaljšati življenja. Prej ali slej in — po njej bode. Dovolj časa se je varalo nevedno ljudstvo s pobožnimi tendencami te klerikalne zavarovalnice, škofje in sam papež so morali služiti za reklamo, toda sv. Duh je to zavarovalnico očividno zapustil in hudič je tega lahko vesel... Značilno je, da se javnost baš za zavarovalnico najmanj briga, dasi so slednje zelo važen faktor v državi. O vsem drugem se obširno piše in razpravlja, le o tem, kaj počenjajo zavarovalnice, se izve čisto šele potem, ko postanejo škodljive posledice tako kričeče, da jih ni več možno zmolčati. »Unio Catholica« ima mnogo zavarovancev tudi na Slovenskem. Toda še redkokdaj je bila prva tam, kjer je bilo treba požarno škodo hitro in točno izplačati. Kako pa je delala s svojimi potovalci, je najbolj razvidno iz sledečega slučaja: Ne dolgo potem, ko je »Unio Catholica« pričela delovati tudi po Slovenskem, je vstopil v njeno službo tudi neki znani zavarovalni potovalec iz Štajerskega. Provizija je bila zelo nizka, stalne plače nobene. Vsako oglasilo je moral podpisati župnik v dotični fari, dasi so se nekateri tega zelo branili, kajti niti duhovniki niso tej zavarovalnici mnogo zaupali. Ker se na Štajerskem ni dalo pridobiti toliko oglasil, da bi bilo možno z dohodki pošteno izhajati, prosil je dotični potovalec, naj se mu dovoli, da sme iti v bližnje obmejne kraje na Hrvatskem, čemur se je tudi ugodilo. Potoval je po Hrvatskem cele tri mesece, ne da bi bil prejel kaj plače; tolažilo se ga je, naj le vstraja, da dobi potem že »vse skupaj«. Toda kaj se je zgodilo? Čez tri mesece šele je prišla »Unio Catholica« na to, da se na Hrvatskem od zavarovanj proti ognju računani višja premija kakor v tostranskih deželah. Vsaka poštna zavarovalnica bi v enakem slučaju upoštevala dejstvo, da se je sama zmotila, in da mora toraj tudi sama trpeti eventualno škodo. Ne tako pobožna »Unio Catholica«. Ko je uvidela, da se je zmotila, je dotična oglasila — okolo 200, reci dvesto na številu — poslala svojemu zastopniku jednostavno nazaj, ne da bi ga bila odškodovala za njegovo trimesečno delo! Cele tri mesece in to celo po zimi, ko je bil sneg

do pasa visok, se je moral potovalec »Unio Catholice« za site prelate in škofe, s katerimi ta zavarovalnica — kakor že rečeno — dela reklamo, skoraj popolnoma za stonj mučiti. To je krščanska ljubezen do bližnjega! Dotični potovalec še sedaj ni prejel svoje plače in istotako še ni povrnila »Unio Catholica« kmetom, pri katerih je pustila inkasirati, zadatja dotičnih zneskov! Časih sicer tudi druge zavarovalnice ne postopajo ravno lepo s svojimi potovalci, toda od družbe, ki dela reklamo s papežem in Marijo Devico (na listnih tablicah) bi se vendar smelo nekoliko več solidnosti in humanosti zahtevati!

— Repertoar slovenskega gledališča. Danes se uprizori prvikrat v sezoni veličastna Wagnerjeva opera »Tannhäuser«, ki je dosegla že lani največji umetniški vspeh. Mesto obolelega g. režiserja Nollija poje ulogo Wolframa član zagrebške opere, našemu občinstvu že dobro znani baritonist gosp. Bogdan pl. Vulaković, ki si je pridobil že preteklo leto največje simpatije. Režijo opere je prevzel g. Lier. V petek, 13. t. m. se ponovi opera »Tannhäuser«. — V nedeljo, 15. t. m. pa se bode predstavljala prvikrat na slovenskem odru prelepa Roseggerjeva narodna drama »Nasodnji dan«.

— Slovensko gledališče. Gluma »Kontrolor spalnih vagonov« se je v soboto ponavljala. Povsod drugod je ta gluma privlačnica, ki doživi mnogo repriz, in celo v malem Celovcu so jo igrali v enem tednu šestkrat zapored pred razprodano ali vsaj pred izvrstno obiskano hišo. V Ljubljani pa je bila že prva repriza skoraj brez občinstva. Razumljivo je potem, da je pri nas res težko sestavljati repertoar. Tekom dobrih dveh mesecev tekoče sezone je bilo vprizorjenih že 13 različnih dram, med temi 6 novitet, dalje 1 opereta in 4 opere, med temi 2 noviteti. Priznati je treba torej, da delata opera in drama toliko, kolikor je pri naših sila težavnih gledaliških razmerah le možno delati. Spriču nedostajan domačih močij je večina gledališkega osebja češka in hrvatska. Zato se igre seveda ne morejo učiti tako naglo kot bi se, ako bi bili vsi člani drame slovenske narodnosti. Vendar pa se v zvezi temu v sedanjih odnošajih stori toliko, kolikor je le storiti možno. Popredno se uprizori vsaka drama samo dvakrat in vsaka opera le trikrat, tako da se radi repriz niti abonent niti ostalo občinstvo ne more pritoževati. Zlasti naša drama je letos tako dobra kot doslej še ni bila nikdar, in se mora reči, da so se igrane skoraj vse drame z najlepšo točnostjo. Naravnost nerazumljiva nam je torej apatičnost občinstva, ki se je pokazala že parkrat, zlasti pa v soboto. Ako se dobro naštu-dirana, elegantno igrana in lepo režirana ter svetovno renimirana francoska vele-zabavna gluma ne more igrati pri nas niti dvakrat, potem si res ne znamo pomagati več. Menda bi bilo res najboljšje, da se v našem gledališču za neko dobo število predstav skrči! Občinstvo se je v soboto prav dobro zabavalo in opetovano izražalo svoje zadovoljstvo. Kakor prvič so se odlikovali tudi pri reprizi g. Deyl, g. Lier in gdč. Ruckova. P.

— Dvořákové akademija slovenskega umetniškega društva. Torej umetniško društvo je vstalo od mrtvih. Predvčerajšnja Dvořáková akademija je pričala o tem. Mi to vstajenje pozdravljamo z veseljem. Kakor pri vsaki, vzlasti slovenski akademiji, je bil tudi tukaj vsposed nebeško obširen. 10 točk, med temi predavanje o Dvořáku, pomislite o Dvořáku, o katerem smo celo mi že slišali govoriti, in katerega spoštujemo glasbeniki kot največjega živečega skladatelja celega sveta. No, in da smo mi na začetek koncerta res točno ob osmih do četrt na devet in če delj časa čakali, to se razume pri nas Slovencih samo ob sebi. Torej dolg čas sedenja, vendar skoraj prekratek čas za uživanje. Kajti predvčerajšnji večer je delal čast tukaj živečim in delujočim češkim umetnikom. Tu se je resna komorna glasha resno izvajala. Na posameznosti tega koncerta pa se ne moremo ozirati. Beležimo samo še sledeče: Gosp. Fran Gerbič je obširno, in kar se tiče biografskega materiala, skoraj pretemeljito predaval o mojstru Dvořáku. Namesto

naštetja raznih opusov bi si bili želeli več karakterizacije tega veleuma. To bi bilo marsikomur več koristilo. Gerbičovo predavanje pa vendar ni bilo suho, kakor smo ga vajeni ob takšnih prilikah slišati; g. govornik je upletel marsikatero doživljaje iz lastnega svojega življenja v govor, ki ga je marsikateri dovtip solil. Posebno zabavljivo je bilo na primer slišati, kako se je g. predavatelj naučil angleščine iz čeških časopisov. Sicer pa ni treba veliko poročati o tem predavanju. Slišim, da se boede itak objavilo v »Ljubljanskem Zvonu«. Gdč. Nedbalova se nam je sinoči predstavila kot izvrstna, fino čuteča pianistka z nenavadno spretno, elegantno tehniko. Gdč. Noemi in Romanova nas niste nič novega učili: peli ste obe, kakor navadno, v veselje navzočega občinstva, bolje rečeno, navzočih poslušalcev. Kajti občinstva sploh ni bilo. Gospod Vašiček je nesrečno izbrano skladbo s še manjšo srečo prednašal. Imel je, vzemite vse v vsem, nesrečen večer. In instrumentu srednje vrste dokumental je gosp. Vedral zopet svojo veliko, četudi skromno muzikalnost. G. Procházka je umetnik od nog do glave; o njem torej tudi ni treba nič pisati. Oni, ki so njega in druge umetnike tega večera slišali, so mogli pomilovati neštevilni broj onih, ki se niso odzvali prijaznemu vabilu umetniškega društva. Sobotni podlistkar »Slovenskega Naroda« je apeliral na slovensko zavednost in umetniški okus bele Ljubljane. Nič ni pomagalo, ils brillant par leur absence. Mi smo torej v čudnem položaju, da nam je treba mestu umetnikov kritizirati najostreje ljubljansko občinstvo. Predno pa to storim, moram še opozoriti na to, da je bil aranžer predvčerajšnjega večera deloma sam kriv na izvanredno slabem posetu. O takih prilikah je namreč pri nas treba veliko brezobzirne reklame. Na vseh voglih naj zaznajo v vseh barvah in z vsemi mogočnimi in nemogočnimi črkami natisnjene plakate: Danes 14 dnij bode sijajna akademija itd.; danes teden bo krasni, slavnostni večer, vse v »Narodni dom«; pojutrišnjem bode, jutri bode, danes bode itd. Nekaj poreden poslušalec predvčerajšnjega koncerta pa je bil prepričan, da tudi to ne bi bilo zadostovalo in pripomoglo Dvořákovemu večeru k boljšemu obisku. Po njegovih mislih in nazorih o ljubljanski inteligenci bi bilo moralo društvo povabiti kot gosta kakšno pikantno, dosti dekolirano kupletno pevko »von den unteren Gründen Wiens«, ki zna pesmi kakor: »Ob ich dich liebe«, »Mein Herz, das ist ein Bienenhaus« — oprostite, v teh stvarih nisem dosti aktualen, mogoče, da je še novjših takih umotvorov — z ginljivim glasom in drugimi ginljivimi lastnostmi, z eno ljubljansko besedo, prav »luštno« peti. No, mogoče, da ima ta gospod tudi prav.

Spectator.

— Priznanje. Generalno ravnateljstvo južne železnice je v imenu nemškega cesarja in avstrijskega vojnega ministarstva sporočilo gosp. inspektorju Guttmannu zahvalo in priznanje za točno odpravo nemškega vojaštva, ki se je vračalo iz Kitajske, in avstrijskega vojaštva povodom koncentracije na Krasu. Jednaka zahvala in priznanje se je sporočilo tudi restavratruju g. Hafnerju za točno in dobro postrežbo.

— Umrl je dne 9. t. m. v Vipavi g. Julij Juliani, vpokojeni c. kr. kanclist tar posestnik v 70. letu svoje starosti. Pokojnik bil je vesten in marljiv uradnik. Radi njegovega odličnega značaja bil je občepriljubljen. Z njim izgubili smo jednega istih uradnikov, kateri so v dobi nemškutarških in slovenskih bojev odločno stali na strani Slovencev. Bodi zemlja lahka vrlemu vzornemu možu!

— „Slovensko planinsko društvo“ priredi jutri v sredo dne 11. t. m. drugi poučno zabavni večer v restavraciji »Narodnega doma«. Na tem večeru bo društveni odbornik g. dr. Fr. Tomišek nadaljeval svoje na zabavnem večeru dne 27. novembra t. l. pričeto predavanje: »Eden dan v Grintovcih«. Začetek je ob 8. uri. Člani in društveni prijatelji dobrodošli.

— Iz Dolenjega Logatca se nam piše: Bivši poljedelski minister grof Ledebur doposlal je lansko leto, ko je bil imenovan častnim občanom dolenjelogskim radi zasluga za tukajšnji vodovod ob

izročitvi krasno izdelane častne diplome, občinskemu odboru v Dolenjem Logatcu svojo doprsko sliko s prošnjo, da bi našla taista skromen prostorček na steni občinske pisarne dolenjelogaške. — Pred nekaj dnevi pa je prišlo od njega denarno pismo z 200 K za tukajšnji ubožni zaklad kot božičnica. Poleg zneska se v priloženem pismu v najlaskavejših besedah izražajo, da mu je bila posebna potreba, da se je ravno v tem času domislil kot častni občan tukajšnjih ubožcev.

— Jugoslovanski klub „Slovenske Besede“ na Dunaju (I. Bräunerstrasse 7) priredi domačo zabavo v četrtek 12. t. m. Na programu je tudi predstava »Snubača«, šale v enem dejanju, Čehova. Uloge so v rokah gospe Reisner-Ogrinčeve, gg. Urbančiča in Prijatelja.

— Pevsko društvo „Slavec“ priredi veliko predpusno maskarado v povsem novem slogu. Maskarada se bode vršila v divje romantičnem naravnem gozdu, brez vsakih slikarij, — da bodi vtisek čarobnejši.

— Mejnarodna panorama. Ta teden razstavljenе slike imajo le v toliko privlačno moč, v kolikor nas zanima kraj in osebe nesrečne burske vojske. Jako simpatična se nam vidi Kitchenerjeva slika in se čudimo, da je tak »mesar« in surovež proti burskim junakinjam. Na Chamberlainovem obrazu se vidi vsa odurnost ciničnega, trdega, nečloveškega značaja, prav vzor galantnega malopridneža. Pohlepnost po zlatu zaduši v njem vsa plemenita čuvstva. Kdor se zanima za Bure, temu je sedanja serija slik dobrodošla.

— Na električni cestni železnici je včeraj dopoldne na križpotu Kolodvorske in Gruberjeve ceste zadal električni voz v tovorni voz posestnika Franceta Jeršina iz Dobrunj in mu vrgel prazen sod z voza. Druge nesreče ni bilo.

— Na Zaloški cesti bi bil včeraj popoldne električni voz skoraj zadal v voz hlapca Janeza Modica, ki je ravno takrat zavil na tir železnice ko je pripeljal električni voz. Voznik je takoj ustavil električni voz in tako preprečil večjo nesrečo. — Na Vodnikovem trgu je včeraj popoldne ponesrečila posestnica Helena Selan iz Blatne vasi. Prišla je preblizo mimo vozečega električnega voza in jo menda sapa podrla na tla, da se je na glavi poškodovala, mogoče je tudi, da se je zadela ob voz.

— Psa povozil je včeraj zvečer na Starem trgu hlapec J. K. na Marije Terezije cesti št. 16.

— Konj splašil se je včeraj zvečer na Starem trgu Košeninovemu hlapcu, ki je pripeljal mimo električni voz. Konj je zavil v stran in zadal z ojem v električni voz in zdrobil šipo.

— Utihotapljen blago. Na Poljski cesti so našli užitinski pazniki pri nekem slaničarju 400 klg. riža in dva preičia, kar se je vse utihotapilo v mesto.

— Poneverjenje. Pekovski pomočnik A. M. je prodal svojemu mojstru korbo kruha in je denar zapil, potem pa pobegnil.

— Mleko ukradel je danes zjutraj neznan tat posestnici Mariji Bremčevi z vozička, katerega je pustila na sv. Petra cesti, mej tem, ko je šla v neko hišo.

— Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 698 konj in volov, 230 krav in 85 telet. Skupaj 1013 glav. — Kupčija je bila srednja, ker ni bilo tujih kupcev.

— Izgubljene reči. Učiteljica M. G. je izgubila v mestu zlato, gladko zapestnico.

*** Iz slovanskega sveta.** Telesne ostanke slovečega kirurga dr. Eduvarda Alberta so prepeljali 4. decembra z Žamberka na Dunaj ter položili v častno rako, darovano od mesta Dunaja. Pri obredih sta bila samo udova in sin. Posebno slavje pa se uprizori ob odkritju spomenika. Pokojnik si je baje želel počivati na čeških tleh, sin pa je odločil drugače. Ali ni to znabiti enaka rodbina, kakor slovenskega Miklošiča? — V Lvovu in Varšavi so dijaki uprizorili napade na stanovanja nemških konzulov radi vrzenskega dogodka. Po pravici se smejo ponašati Slovani, da ne poznajo slične surovosti, kakor se je zgodila pri sodišču v Gneznu in se godi povsod. Sijajna »Mehrwerthigkeit!« Častitamo

na njej poštenjakoviču Wolfu! — V Pragi je umrl v 62. letu Viljem Weitenweber, češki pisatelj in nekdanji urednik ilustriranega oddelka »Zlate Prage«. Bil je povsem udan obrazilnim umetnostim češkim, katerim je presekaval pot na Češkimi s svojimi članki ter z občevanjem s češkimi umetniki. — Čehi, ki živé v Rusiji ter so se popravoslavili, so zaprosili sv. sinod, da vstavi Husa med pravoslavne svetnike. Sv. sinod je obljubil, da ustreže njih prošnji.

*** Atentat na avstro-ogrskoga konzula.** V Carigradu je ustrelil neki turški paznik na avstro-ogrskoga konzula Hallerja in ga zadal v vrat. Konzul je nevarno ranjen. Paznik trdi, da je smatral sprehajočega se konzula za — tata tobaka!

*** Umobolen delal — izpit.** Na vseučilišču z Budimpešti je napravil te dni pred komisijo filozofske fakulte z jako dobrim uspehom profesorski izpit mlad kandidat, katerega sta spremljala zdravnik in strežnik iz blaznice. Mladi mož je namreč umobolen; izrazil je večkrat željo, da bi delal profesorski izpit, kar mu je zdravnik tudi dovolil.

*** Zločin blaznika.** V Krapju pri Novski je 45letni idijot Mato Krušel napadel te dni svojo 70letno mater v spanju, ji iztaknil oči in jo večkrat rasil, tako da je umrla. Idiota so zaprli šele sedaj v blaznico.

*** Vlak v čakalnici.** Ekspresni vlak, ki vozi iz Ostende na Dunaj, je zavozil, ker ni delala zavora, prav v čakalnici v Frankobrodu ob M. Stroj in tenden sta predrla zid in se ustavila sredi dvorane, prvi tovorni voz je obtičal na peronu, ostali vagoni pa so ostali na prog. Druga nesreča se ni pripetila. Vlak je vozil z novim strojem dalje na Dunaj.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 10. decembra. V včerajšnji popoldanski seji je ministrski predsednik Körber pri razpravi o budgetnem provizoriju vrgel v zbornico nekako bombo, ki pa pričakovanega efekta ni napravila. Zagrozil je parlamentu z odpravo ustave. Nemški poslanci so se delali silno vznemirjene in poslali h Körberju posebno deputacijo, prositi pojasnil. Danes so že gospodje pomirjeni. To kaže dejstvo, da pri današnjem nadaljevanju budgetne razprave ni še nihče reagiral na Körberjevo včerajšnjo izjavo. Generalna debata je že končana. V specialni debati je gr. Dzieduszycki cmenil wrzensenskih dogodov, na kar je Körber na kratko odgovoril. Zdaj govorí Daszynski.

Dunaj 10. decembra. Körberjeva groznja, da se odpravi ustava, ako parlament ne parira, kakor vlada želi, ni v slovanskih političnih krogih napravila prav nič utisa. Slovani so prepričani, da je absolutizem doživel pri Solferinu tak poraz, da se za dlje časa ne da več oživiti. Sicer pa tudi v dobi absolutizma vlada ne more Slovanom nič več škodovati, kakor jim škoduje v dobi ustavnosti.

Dunaj 10. decembra. Malorusi so zopet zapostavili svoj vseučiliški predlog in privolili, da pride poprej na razpravo zakon o kmetijskih zadrugah.

Dunaj 10. decembra. Prihodnji seji poslanske zbornice bodeta v četrtek in v petek.

Dunaj 10. decembra. Danes so imeli konservativni in nemškoliberalni veleposesniki skupno posvetovanje, ker nameravajo nasvetovati razne premembe zakona o kmetijskih zadrugah.

Narodno gospodarstvo.

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu novembru 1901 je 253 strank vložilo 73.600 K 29 h, 153 strank vzdignilo 76.547 K 84 h, torej manj vložilo 2.947 K 55 h, 11 strankam se je izplačalo 2.947 K 55 h, stanje vlog 1.836.942 K 52 h, denarni promet 277.773 K 51 h.

— Občinska hranilnica v Krškem je imela meseca novembra prejmkov 27.316 K 53 h, izdatkov 29.338 K 81 h. Stanje hranilnih vlog 115.356 K 75 h, stanje posojil 75.828 K 67 h.

Izborna deluje Tanno-Chinin tinktura za lase

ekrepuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.
Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.

Jedina zaloga:

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta št. 1, zraven cesar Franc Jožefovega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. decembra: Ivan Šuštar, posestnik, 49 let, Poljska oesta št. 4, jetika. — Jernej Klemenčič, prodajalec klobas, 46 let, Streliške ulice št. 6, spridenje jeter. — Neža Zupan, perica, 52 let, Hrenove ulice št. 5, krvna jetika.

V hiralnici:

Dne 6. decembra: Neža Perné, posestnikova žena, 51 let, kap.
Dne 7. decembra: Anton Petavar, gostač, 75 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806,2 m. Srednji kračni tlak 786,0 mm

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v 24 urah
9	9. zvečer	728,3	6,5	sr. sever	oblačno	
10	7. zjutraj	724,3	4,0	sl. svzhod	megla	2,3 mm.
	12. popol.	724,9	3,2	sl. sever	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 6,6°, normale: -0,9°.

Dunajska borza

dne 10. decembra 1901.

Skupni državni dolg v notah	99,05
Skupni državni dolg v srebru	98,95
Avstrijska zlatna renta	118,95
Avstrijska krona renta 4%	95,95
Ogrska zlatna renta 4%	118,90
Ogrska krona renta 4%	94,40
Avstro-ogrski bančne delnice	1506 —
Kreditne delnice	854,75
London vista	239,35
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,17 1/2
20 mark	23,44
20 frankov	19,07
Italijanski bankovci	93,65
3 kr. cekini	11,32

Josipina Juliani naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov, prijateljev in znancev tužno vest, da je nje iskreno ljubljani soprog, gospod

Julian Juliani

upokojeni c. kr. kancelist

v 70letni dobi svoje starosti po dolgi in mučni bolezni danes, 9. decembra 1901, ob 1. uri ponoči, previden s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb boče v torek, dne 10. decembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Nepozabnega ranjčega se priporoča v blag spomin in molitev. (2705)

Vipava, dne 9. decembra 1901.

Zahvala.

Ob priliki bolezni in smrti našega ljubljenega sina, oziroma brata in strijca, gospoda

Srečkota Stuparja

izrekamo svojo srčno hvalo vsem onim, ki so nam na kakoršenkoli način izkazali svoje sočutje, zlasti gospodom uradnikom državne in južne železnice, gg. pevcem in darovalcem vencev kakor tudi vsem drugim udeležnikom, ki so spremili draga ranjčega k poslednjemu počitku.

Spodnja Šiška, 9. decembra 1901.

(2698) **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

Za mnogostranske dokaze srčnega sočutja ob smrti moje preljube soproge, gospe

Neže Perné roj. Vertin

kakor tudi za številno spremstvo drage ranjčice k večnemu počitku izrekam vsem udeležnikom iskreno zahvalo. Istotako se srčno zahvaljujem darovalcem lepih vencev.

V Ljubljani, 10. decembra 1901.

(2704) **M. Perné.**

Išče se poštena

gospodična

16—20 let stara, iz boljše hiše, za trgovino v večjem mestu na deželi.

Ponudbe sprejema iz prijaznosti gosp. **Josip Petrič**, trgovina s papirjem v Ljubljani. (2699—1)

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Sleherna gospodinja, katera ima vse nakupovati, mora priznati, da se redkoma najde na božičnem trgu izdelek, ki bi bil tako ugoden, tako koristen in za vsakogar tako priločen, kakor pristno **Doering-ovo mlo s sovo** v elegantnih božičnih kartonih. V teh kartonih so 3 komadi „najboljšega mila“ na svetu, so elegantno opremljeni in so radi vpliva, katerega proizvoduje mlo na kožo in polt, jako dobrodošlo darilo. Opozorjamo vse, ki želijo kupiti kaj dobrega in koristnega, na ta praktični božični pridelek. Doeringovi kartoni mil se dobivajo povsod brez podražanja. (2516)

Z mlekom pitane štajerske kapune, tolste piške, purmane, gosi, race
(2702—1) najboljša kakovosti razpošilja **zavod pitane perutnine Gustava Dolenca**, posestvo „Rebenhof“, Eggenberg pri Gradcu. Ceniki na zahtevanje takoj franko.

Mesečna soba

čedno opravljena, na ulico, se išče za takoj ali za 1. januarja 1902 za nekega gospoda.

Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod „št. 1902“. (2689—2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga bez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marjine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Korošje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Korošja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 35 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Najfinejši cvetlični med

iz čebelnjaka Babnikovega v Dravljah, z jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v steklenicah po 1/4, 1/2, in 1/1 kilo

Edmund Kavčič

trgovina delikates, v Ljubljani, Prešernove ulice. (12—245)

!! Božična prilika !!

Čudovito po ceni!

400 komadov za 1 gld. 80 kr.

Lepo pozlačena ura z verižico s triletnim jamstvom, 6 komadov la žepnih robcev, 1 svetovno pat. žepno pisalno orodje iz nikla, 1 prekrasni album s slikami, obsega 36 podob, najkrajših na svetu, 1 računski stroj „Patenta“, kateri izračuni sam najtežavnejše naloge, k temu podučilo, 1 podstavek na pisna za vsakogar poraben, 5 komadov prelepih razglednic, 5 komadov čudovitih orakelnov egiptovskih vedeževalcev, kateri vzbujajo veliko veselja, 1 garnitura manštetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, s patent. zaklepalom, 3% zlata, 1 lepo dišeče toaletno mlo, 1 fino žepno toaletno zrcalo, 1 prakt. žepni nožek, 1 fin nastavek za smodke iz jantarja, 1 modern prstan za gospe z imit. draguljem, 20 kom. predmetov za dopisovanje in še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane **1 gld. 80 kr.** Odpošilja po poštnem povzetju ali če se denar prej pošlje. (2703)

Oh, Jungwirth

Krakovo št. 64.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar

C. kr. dražbeni urad

(2374) Dunaj (13)

I., Dorotheergasse 17

prevzema za licitacije: glasovirje, harmonije, dobro pohištvo, okrasne komade, vozove, ekvipaže, premične reči iz zapuščin in preseljevanja, kakor sploh vsakovrstne predmete, izvzemši novo blago.

Zglasi se vsak dan od 8.—12. ure.

Zrebanje nepreklicno 16. januarja 1902!

Srečke za ogrevalne sobe
(Wärmestuben-Lose)
Srečka à 1 krono

Glavni dobitek
kron 40.000 vrednosti
priporoča (2659—4)
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Na Najvišje povelje Njega c. in kr. apost. Veličanstva.

XXXIV c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v tustranski polovici.

Ta loterija,

edina, ki je na Avstrijskem dovoljena po postavi, obsega 16.404 dobitke v gotovini, v skupnem znesku 442.900 K.

Glavni dobitek:

200.000 kron v gotovini.

Srečkanje se vrši nepreklicno 12. decembra 1901.

Srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., sprednja Zollamtsstrasse 7, v loterijah, tabačnih trafikah, davkarijah, brozavnih in železniških uradih, menjalnicah i. t. d. Načrti srečkanja za kupovalce brezplačno. (2398—10)

Srečke se pošiljajo poštne proste.

C. kr. dohodna loterijska direkcija.

Oddelek za državne loterije.

PARIŠKA RAZSTAVA 1900: „GRAND PRIX“.

Najvišje odlikovanje!

Na 7 prejšnjih razstavah odlikovano s prvimi darili.

Le pristno s 1860 T.P.A.P.M. na podplatu. C. ПЕТЕРБУРГЪ

Šentpeterburske
galošje
čevlji za sneg, Storm Slippers

Vsak dan se izdelava v tovarni 40.000 parov!

Samojedini kontrahenti: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**

V Ljubljani se dobivajo pri znanih tvrdkah: J. S. Benedikt, Ernest Jeuniker, A. Kusch, Henrik Kenda, Iv. Kordik, Ant. Leutgeb, Karl Recknagel, Albert Schüller, F. M. Schmitt, Fran Szantner itd. (2608—6)